

СТРАТЕГІЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ КРЕДИТУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В КОМЕРЦІЙНИХ БАНКАХ

Через постійну мінливість зовнішнього та внутрішнього середовища організація кредитного процесу в банківських установах супроводжується низкою недоліків і тому потребує значного вдосконалення.

Важливість оптимізації кредитного процесу в комерційних банках надається необхідністю:

- повністю задовольнити потреби суб'єктів господарювання, галузей, регіонів, фізичних осіб та держави у сфері кредитних ресурсів;
- забезпечення наявності кредитів для різних категорій позичальників;
- досягнення балансу між кредитною та джерельною політикою комерційних банків загалом та депозитами зокрема;
- врахування трансформації клієнтської бази, інформаційного поля, конкурентного середовища, фінансових інструментів та технологій;
- підвищення керованості деякими комерційними банками;
- підвищення рівня прибутковості та ефективності кредитних операцій у комерційних банках; скорочення кількості неточностей банківського персоналу, дозволених у процесі кредитування;
- посилення мотивації працівників кредитних відділів банків; зниження кредитного ризику;
- підвищення якості управління кредитами комерційних банків;
- забезпечення безпеки кредитного процесу банківських установ [1, с. 9].

Елементом оптимізації кредитного процесу є його раціоналізація, яка зазвичай розуміється як поєднання будь-якої роботи більш відповідними засобами, такими як удосконалення. Раціоналізація кредитного процесу спрямована на переоцінку стратегії розвитку та вдосконалення кредитної діяльності банку та підвищення його ефективності.

Визначаючи мету оптимізації кредитного процесу, кожна банківська установа повинна враховувати закономірність забезпечення своєї конкурентної переваги на різних сегментах ринку кредитних послуг та необхідних інструментів.

До сприятливих особливостей кредитного процесу в комерційних банках належать:

- удосконалення методів прогнозування потреби в кредитних ресурсах;
- вдосконалення форм та методів кредитування;
- обґрунтований вибір кредитного захисту;
- підвищення ефективності кредитних ресурсів;
- посилення контролю за організацією кредитного процесу [2, с. 280].

Ми пропонуємо схему оптимізації кредитування фізичних осіб у комерційних банках, що представлена на рисунку 1.

Рис. 1. Оптимізація кредитування фізичних осіб у комерційних банках [3, с. 179]

Оптимізація кредитного портфеля включає розробку рекомендацій щодо зміни лімітів для регіонів присутності банку, галузей, продуктів, видів забезпечення тощо. Для кожного з можливих варіантів слід розробити конкретний план дій, в якому будуть описані дії комерційного банку у разі виникнення несприятливих подій.

Важливим в оптимізації кредитного процесу є створення системи кредитних повноважень, яка забезпечує оптимальну організаційну структуру, що ефективно управляє кредитним портфелем, та

наявність методів розрахунку кредитних лімітів структурних підрозділів банку та лімітів банківського фінансування.

У такому випадку визначення, затвердження, моніторинг та перегляд кредитних лімітів слід здійснювати в рамках стратегічного, тактичного та оперативного управління з урахуванням досягнення оптимального співвідношення ризику та прибутку.

Для комплексної оптимізації кредитного процесу необхідно оптимізувати вплив банківських установ на позичальників. Вибір конкретних підходів до оптимізації кредитного процесу, прийнятних для конкретного банку, повинен визначатися метою банку, підтримувати, повністю або зокрема, власну кредитну політику або проводити радикальну реструктуризацію; здійснювати оптимізацію постійно, регулярно або за потребою; вносити невеликі, середні або безперервні зміни; фінансові можливості банку для проведення такої оптимізації та залучення певних категорій його працівників.

Також важливим підходом до вдосконалення регулювання кредитування фізичних осіб є розробка нових та зміна існуючих індивідуальних стандартів кредитування. Розробка нових стандартів кредитування фізичних осіб в Україні може початися з удосконалення внутрішніх стандартів кредитування банків, і одночасно з цим будуть запроваджені деякі законодавчі ініціативи для їх розробки на національному рівні.

Ми рекомендуємо розвивати Інтернет-банкінг, за допомогою якого клієнти матимуть доступ до інформації про зміни в планах платежів, спілкуватимуться з банком, оновлюватимуть інформацію тощо.

Список використаної літератури:

1. *Васюренко О.* Оптимізаційне управління кредитним потенціалом банку / *О.Васюренко, А.Маслова* // Банківська справа. – 2011. – № 5. – С. 3–11.
2. Підвищення ефективності взаємодії банківського і реального секторів економіки в умовах євроінтеграції та глобалізації : монографія / за ред. д-ра екон. наук *О.І. Барановського*. – К. : УБС НБУ, 2010. – 482 с.
3. *Сидоренко В.* Передумови, детермінанти і складові оптимізації кредитного процесу в банківській сфері / *В.Сидоренко* // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2010. – № 2 (8). – С. 175–181.